

Lk; 2:41-52.

A reformáció a hívő emberek ünnepe. Míg a karácsonyt s még néhány keresztyén ünnepet ünnepel boldog, boldogtalan, a reformációt csak azok ünneplik, akiknek tényleg van kapcsolatuk az ünnep tartalmával, s az ünnepet adó Istennel. Kevesebben is vagyunk itt ilyenkor, de ez nem baj. Nem baj, hogy nem épült rá erre az ünnepre is vásári forgatag. Nem baj, hogy kisebb a felhajtás és kevesebb a külsőség és a sallang. Nem baj, hogy majd hazatérve az istentiszteletről, nem karácsonyfát kell befaragni, nem ötfogásos ételt kell szépen tálalni, hanem lehet egy kicsit elcsendesedve, imádságos lélekkel az ünnep tartalmát, a hallott ígét még egyszer végig gondolni. Nem baj, hogy lehet egy kicsit a lényegre figyelni. Hisz maga a reformáció, s a reformáció ünnepe is azért adatott, hogy a lényegre irányítsa a figyelmet. Ilyen értelemben a reformáció nem is egy önálló ünnep, inkább egy segítség itt, az „ünneptelen” félév közepén, hogy megéljük, s lankadatlanul gyakoroljuk mindazt, amire az összes többi ünnep tanít, figyelmeztet. S erre a segítségre nagy szükségünk is van.

Mert valóban csodálatos, ahogy karácsonykor átéljük az ajándékozó Isten szeretetét, s befogadjuk otthonunkba, családjunkba és szívünkbe a legnagyobb ajándékot, Jézust. S valóban lenyűgöző az is, hogy nagypénteken újra és újra látjuk lelki szemeinkkel a szenvedő Jézust, aki ott van a fájdalomban és nyomorúságban is velünk. Jó látni azt, hogy ő nemcsak a fenyőillatban és mézes puszedliban osztozik velünk a kandalló melegénél, hanem ismeri a fájdalmaink világát is. Mert megízlelte a könny keserűségét, érezte a magány lélekdermesztő hidegét, tapasztalta, hogy mit jelent az iszonyatos testi fájdalom, a félelem és a megaláztatás. Mindez nem ismeretlen világ előtte. Jézus ott van a szenvedéseinkben. Jó erről bizonyosságot szereznünk nagypénteken. Persze sokkal vidámabb ünnep utána a húsvét, mikor immár a feltámadás győzelméről van szó, melyben majd mi is osztozhatunk, hisz ez a húsvét öröme, örökéletünk van. Jézussal örökké élhetünk, akinek örök mennyei királyságáról az áldozó csütörtök tanúskodik, de aki Lelkével ma is a hívőkkel van – emlékeztet rá a pünkösöd. Jó ezeket az ünnepeket átélni, lelkünket ezekkel feltölteni, s tartalmuk üzenetével és örömeivel a hétköznapijainknak neki indulni. De a tapasztalat sajnos gyakran az, hogy alig hagyunk el egy-egy ünnepet, alig telik el egy-két nap, máris minden olyan, mintha nem is lett volna ünnep. Lelkünk rövid röpködés után gyorsan ismét a porban találja magát. Hol van hát a hiba? Vajon mi a baj? Erre hívja fel a figyelmet a reformáció ünnepe s a mai igénk története is.

A történet elején szépen indulnak a dolgok. Egy család – szokásához híven – ünnepelni indul a templomba. A történet szépségét tovább fokozza, hogy nem magukban teszik ezt, hanem a tágabb rokonsággal, ismerősökkel, szomszédokkal és barátokkal együtt. Egy egész kis zarándokkaravánt képeznek. Bár ma is gyakran megtörténne, hogy teljes családok a szomszédsággal karöltve csoportosan indulnának a templomba! Biztosak lehetünk benne, hogy maga az ünnep is nagyszerűen telt, s lélekben feltöltődve, szinte a föld felett járva indulhatott haza a történetbeli kis család. De ahogy távolodtak az ünneptől, kiderült, hogy baj van. Még csak egyetlen nap telt el, s máris oda az emelkedett hangulat. Először izgatott keresgélés, majd egymásra mutogató veszekedés kerekedhetett, hisz nincs meg a gyerek! *Természetesen nem tudhatjuk, hogy pontosan hogyan játszódtott le ott és akkor ez a jelenet. De aki már látott családot közelről, az pontosan el tudja képzelni, amint az aggódó anyuka vádolni kezdi férjét: Nem igaz, hogy nem vagy képes ennyire sem odafigyelni! Én azt sem tudom, hogy hol áll a fejem, hogy nektek legyen ennivaló az útra, te meg elhagyod közben a gyereket! – Rosszabb esetben még ezt is hozzáteheti: Persze, ha közös gyerek lenne, biztos jobban figyeltél volna rá! – Ugyanígy hallhatjuk lelki füleinkkel a férj válaszát is: Elég nagy már az a gyerek. Miért nem vigyáz magára? Persze úgy elkényeztetted, hogy magától még elindulni sem képes. Legközelebb majd a hátamra kötöm a tizenkét éves gyereket, nem? Különben is te vagy az anyja! Én a szamarat nyergeltem, hogy te kényelmesebben utazz! - S nem nehéz elképzelni a rokonság sopánkodását sem: Igazán jobban is vigyázhattak volna arra a gyerekre ahhoz képest, hogy azt suttogják róla, hogy micsoda egy különleges gyerek. Hát*

most különösen hanyagul jártak el. Mi nem mondjuk a gyerekeinkről, hogy ilyen különleges, meg olyan különleges, de azért nem hagyjuk el őket. – S a rokonság epés megjegyzése hordoz némi igazságot. Mert a baj tényleg ott indult ebben a történetben, hogy nem figyeltek eléggé Jézusra. Az ünnepről hazaindulva valahol elhagyták Jézust. Talán televolt a fejük a sok ünnepi sallanggal, a finom báránypecsenye illatával, az egymásnak adott ajándékok örömeivel, az ünnep élményeivel, Jézus pedig valahol észrevétlenül elmaradt. Jézust ott felejtették az ünnepen, a templomba. Jézust már nem vitték magukkal haza.

Hány és hány ünnepen ismétlődik meg azóta is ez a történet. Túl vagyunk egy ünnepen, melyen mi, vallásos emberek jó esetben Jézusra figyelünk, átéljük a vele való találkozást, aztán véget ér az ünnep, s Jézust otthagytuk a templomban, az ünnepen, vagy a hazavezető úton, vagy az ünnep harmadnapján, vagy nem is tudjuk már, hogy pontosan hol is, de az életünk ismét csikorgó, nem Isten dicsőségét szolgáló, mert Jézus az életünkben elmaradt. Elmaradt, mert mi hagytuk el. Hányszor és hányszor történik meg ez? Szép templomi esküvő Jézus színe előtt. De a lagziba Jézus már nem hivatalos. A házasság többi napjából Jézus már kimarad. Aztán eltávolodnak az ünneptől, s csikorgóssá válnak a napok, mert Jézus nincs ott. Vagy: Szép keresztelői ünnepség. Együtt a család a templomban. Még az ateista nagypapa is bejött. Gyönyörű ünnep, mindent megfogadunk az úrasztalánál, s aztán a gyerekeknél Jézus mégis kimarad. Ott felejtettük a templomban. S valahogy olyan döcögőssé válik minden. Valahogy nem olyan lesz az a gyerek. Vagy: a legutóbbi állami ünnepen Pakson szólhatott Isten ígéje. A miniszterelnök meg arról beszélt, hogy a keresztyénség legyen Európa lelke. A városi műsoron elhangzott a Mi Atyánk, s nagyon szép áhítatos volt. De aztán féltő, hogy a nép mindennapjai mégis rosszkedvűek, veszekedősek és kilátástalanok, mert e mindennapokból már Jézus kimarad. S megtörténhet ez magával az egyházzal, illetve az egyházban is. Egy gyönyörű ünnepi istentisztelet után, ahol lelkesítő volt a zene, szívet melengető a prédikáció, áhítatra indító az imádság, könnyekre fakasztó a gyermekek műsora, s általában is kézzelfogható volt Jézus jelenléte, kimegyünk a templomból, s két perc múlva már mindenki összevész. Hála Isten nálunk sem tipikus a dolog, de lehet, tudunk ilyesmire példát. Mi kijöttünk, Jézust pedig bennfelejtettük. Volt olyan korszak, amikor az egész egyház zömének, fő sodrának az életéből elmaradt Jézus. Ilyen volt pl. a reformáció előtti kor. Az egyház annyi mindennel törődött, az Európába betörő törökökkel, a szentföldnek az állapotával, hatalmas bazilikák építésével, és még mindenfélével. Csak éppen Jézust hagyták el, ki tudja már pontosan, hogy hol. Csöndben megjegyzem, nem az volt az utolsó ilyen időszaka az egyháznak. Bűnbánattal meg kell vallani, azóta is, a protestáns felekezetekben is előfordult, hogy el-elhagytuk Jézust. S ugyanígy személyes életünkben is. Megtérésünkkor megszületett a szívünkben Jézus, s nagy volt az örömünk. Aztán megesett olykor, hogy csikorgóssá váltak a dolgok, mert észre se vettük, de elhagytuk Jézust. Lehet, nem is olyan ritkán tapasztaljuk ezt. Rossz ezt így beismerni, de velem is előfordul olykor, s ez egy igen rossz dolog. Mert ilyenkor az ó-ember rögtön meglevenedik, s aktívan végzi a bűn fájaldalmakhoz vezető tevékenységét életünkben.

De az a jó, hogy Isten a mai történettel megtanít minket arra is, hogy mit kell tennünk akkor, ha valahol elhagytuk Jézust. József és Mária megállt, s ha esetleg veszekedtek is, ha mutogattak is egymásra (ami egyébként nem biztos, csak úgy az általános emberi természet alapján feltételezhető), egyszer abbahagyták, egymásra néztek, s elindultak vissza a templomba megkeresni az elhagyott Jézust. S ez a visszaút, Jézus újbóli megkeresése maga a reformáció. Visszatérni az elhagyott, elfelejtett Jézushoz. Ezt az utat kellett végigjárnia az egyháznak is ahhoz, hogy megújulhasson, s küldetését be tudja tölteni. S ezt az utat kell bejárni ma is sok gyülekezetnek (bár nem tudom, hogy a többi felekezetben hogy van ez, de nálunk biztos). S ezt az utat kéne bejárni a „keresztyén” Európának, s benne hazánknak. S ezt az utat kéne bejárni sok házasságnak, családnak, a hit útján elindult, de aztán megrekedt embernek, s ezt az utat kell bejárunk nem ritkán nekünk is. Ez igazából a naponkénti

megtérés útja. S ez az út igazából nem nehéz. Sőt ez az út már gyors és gyönyörűsége. Ezen az úton haladni már könnyű, csak erre az útra rálépni nehéz. Mert eltorlaszolja ezt az utat a gőg, a felelősségelhárítás, a büszkeség, az alázat hiánya. Még hogy nekem, a lelkésznek vissza kéne ténnem Jézushoz?! Még hogy nekem, a presbiternek, az ötven éve templomba járónak, nekem a már megtért embernek vissza kell ténnem Jézushoz? Bizony, ha elhagytad valahol, akkor igen. Bizony, ha olyan útra tévedtél, melyen ő nem megy veled, akkor bizony igen, még akkor is, ha ehhez félre kell söpörnünk büszkeségünk gátját. De talán segít nekünk ebben, ha arra gondolunk, hogy bizony még Józsefnek és Máriának is vissza kellett menniük Jézushoz, pedig ők igazán különleges kiválasztott emberei voltak az Úrnak. Újra és újra, akár naponként vissza kell térni, mert naponként hagyjuk el őt, mikor a kisebb-nagyobb bűnök útjára lépünk. Meg kell keresnünk őt bűnbánatunkkal, s újra vele, őt követve, ráfigyelve kell elindulnunk az életünk útján. Erre figyelmeztet minket a reformáció. S ha hallgatunk a figyelmeztető szóra, s készek vagyunk magunkat megalázva minden bűn után Jézussal újrakezdeni akár személyünkben, akár közösségeinkben, akár nemzetünkben, akkor várható áldás az utunkra. Ámen.